

Certificering og verifikation af regenerativt landbrug

-En guide til udvalgte mærkningsordninger i 2024

Regenerative
Organic
Certified™

Kontakt
Jon Aagaard Enni, Innovationscenter for Økologisk Landbrug
jone@icoel.dk, 20270837

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Indhold

Introduktion	2
Certificering vs. Verifikation	3
Mærkningsordninger	4
Øvrige ordninger	16
Sammenligninger på tværs af ordningerne.....	21
Konklusion	23

Introduktion

Denne rapport kortlægger og sammenligner de mest udbredte mærkningsordninger for regenerativt landbrug anno 2024. Undersøgelsen inkluderer både certificerings- og verifikationsordninger (denne distinktion uddybes senere), men omfatter ikke rene, såkaldte "Carbon Farming Schemes" (CFS). For mere information om CFS, klimakreditter og CO_{2e}-certifikater henvises til EU-projektet Road4Schemes og den forskning, projektet har affødt¹. Rapportens emnefelt afgrænses ligeledes til kun at behandle ordninger, som fokuserer på både husdyrhold og planteavl, og ordninger, hvor planteavlen er hovedfokus. Det betyder f.eks., at det ikke er prioriteret at behandle ordningen *Land to Market* (LtM), som er *Savory Institutes* verifikationsordning for regenerative effekter af holistisk management. For mere information om LtM og den bagvedliggende protokol, *Ecological Outcome Verification*, henvises til artiklen *Effekten af kvæg på græs synliggøres med Ecological Outcome Verification (EOV)*², som er udarbejdet i Innovationscenterets projekt, *Klimaeffekten af kvæg på græs*³.

De udvalgte ordninger udgør ikke en udtømmende liste, idet en del af de eksisterende ordninger i skrivende stund endnu ikke er taget i brug, og således kun findes på skrift. Denne rapport emnefelt afgrænses således til ordninger, som er i aktiv anvendelse i et eller flere landes fødevareproduktion, og hvis formål er, at kvalificere anprisninger om gavnlige effekter på jordsundhed, klima, biodiversitet og/eller lignende, grønne fokusområder af en given vares produktionsmetode.

Der gives særlig opmærksomhed til ordningerne *Regenerative Organic Certified*, *Certified Regenerative by AGW* og *Regenagri*, da det vurderes, at disse tre ordninger samlet set har den største sandsynlighed for at gøre sig gældende i Europa i den umiddelbare fremtid, samtidig med at deres eksplícite formål er at certificere regenerativt landbrug.

Rapporten har til formål at give læseren indsigt i de forskellige ordningers ligheder og forskelle, herunder deres regler, standarder, procedurer, udbredelse, udfordringer mm. Dokumentet er tiltænkt alle, som har interesse i certificering og verifikation af regenerativt landbrug, og det tjener som inspiration til videre research. Det antages, at læseren har et grundlæggende kendskab til gældende regler og almen praksis inden for hhv. konventionelt og økologisk landbrug.

¹ <https://ejpsoil.eu/soil-research/road4schemes>

² <https://icoel.dk/husdyr/ecological-outcome-verification/>

³ [Klimaeffekten af kvæg på græs - dokumenteret med EOV-systemet](#)

Certificering vs. Verifikation

De fleste af mærkningsordningerne, som behandles i dette dokument, er *certificeringsordninger*. Denne form for mærkningsordning er velkendt fra f.eks. økologicertificerede varer, og de fleste kender nok også både *Fairtrade*, *MSC* (bæredygtigt fiskeri) og *FSC* (bæredygtig træproduktion).

Certificeringsordninger fungerer ved, at ansøgere om certificering forpligter sig til at overholde ordningens regler, som normalt omfatter tilladte, forbudte og påbudte praksisser, input mm. Styrken ved certificeringsordninger er, at de indeholder minimumskrav, som ofte kontrolleres af en tredjepart, og som giver forbrugere og andre aftagere af certificerede produkter en følelse af sikkerhed, omkring hvad de støtter, når de køber certificerede produkter.

I den regenerative landbrugsbevægelse kritiseres certificeringsordninger ofte for ikke at være ambitiøse nok, fordi ordningerne normalt kun definerer minimumskrav, hvorfor "den ekstra indsats" ikke honoreres. Samtidig anføres det, at landbrug rent semantisk kun kan kaldes regenerativt, hvis det *regenererer* noget. Derfor er der efter manges opfattelse behov for, at ordninger, som vil benytte udtrykket "regenerativt" om den form for landbrug, ordningen promoverer, helt eller delvist baseres på målbare, ønskelige effekter af landbrugspraksis, snarere end på praksis selv. Ordninger, som primært stiller krav til effekter, kaldes *verifikationsordninger*.

Rene verifikationsordninger for regenerativt landbrug er langt mere sjældne end certificeringsordninger, og ingen af de fremsøgte verifikationsordninger, der behandles i dette dokument, har gjort samtlige af deres standarder og protokoller offentligt tilgængelige. Det betyder, at det er vanskeligt at sige noget generelt om ordningerne som samlet gruppe. Der findes dog også hybridordninger, som indeholder elementer af både certificering og verifikation, hvor verifikationsdelen typisk indeholder krav om stigende kulstofindhold i jorden (som man kender det fra deciderede *carbon schemes*), reduktion af syntetiske input og jordbearbejdning etc.

De største umiddelbare udfordringer for verifikationsordninger er: 1) Udvikling af troværdige standarder og protokoller for prøveudtagning, idet der for mange af de undersøgte parametre ikke er videnskabelig konsensus, f.eks. om hvilke indikatorer for jordsundhed, som er mest relevante at måle, og 2) Udgifterne ved udtagning og analyse af de mange prøver.

Mærkningsordninger

I det følgende beskrives eksisterende mærkningsordninger for regenerativt landbrug. Tre ordninger er udvalgt til en mere detaljeret gennemgang, idet de vurderes at kunne blive særligt interessante for danske landmænd. Denne kvalitative vurdering er foretaget på baggrund af de enkelte ordningers internationale udbredelse, deres oprindelsessted og kvaliteten af deres retningslinjer.

Regenerative Organic Certified® (ROC)

Regenerative Organic Certified™

Introduktion

Regenerative Organic Certified® (ROC) er en certificeringsordning, der forudsætter økologificering. ROC er udviklet i 2018 af Regenerative Organic Alliance (ROA), en organisation, som er grundlagt til formålet i 2017 på initiativ af firmaerne Patagonia og Dr. Bronner i samarbejde med Rodale Institute, som er en NGO, der arbejder med forskning i og udvikling af økologisk landbrug.

Formål

ROC bygger som nævnt oven på eksisterende økologificering, lige som f.eks. Demeter-ordningen, og formålet er således at agere en slags "økologi+"-ordning. ROC er dermed delvist en reaktion mod udviklingen i de amerikanske økologiregler (National Organic Program (NOP)) og håndhævelsen af dem, som igennem længere tid er blevet kritiseret af oprindelige, økologiske pionerer for at udvande de økologiske principper og sænke forbrugernes tillid til økologien. F.eks. er det blevet tilladt i NOP at certificere hydroponisk dyrkede afgrøder, dvs. afgrøder, der aldrig har været i kontakt med jord, hvilket kritikere anser for at være et klart brud med de økologiske principper, idet jord, planter, dyr og mennesker ses som uadskillelige i den økologiske tankegang. En anden del af kritikken går på, at kontrollen med økologisk certificerede afgrøder har været kompromitteret i mange år, hvor der er set mange eksempler på, at ikke-økologisk korn er blevet solgt som økologisk⁴.

Centrale principper

ROA definerer deres principper for regenerativt økologisk landbrug som følger:

- **Vegetativt jorrdække:** Beskyttelse af jordens overflade med levende plantedække, *mulch* eller afgrøderester
- **Sædskifte:** Mindsket risiko for opformering af sygdomme og skadedyr, samt bedre næringsstofudnyttelse

⁴ <https://www.newyorker.com/magazine/2021/11/15/the-great-organic-food-fraud>

- **Minimal forstyrrelse af jorden:** Forstås som reduceret jordbearbejdning
- **Rotationsafgræsning:** Drøvtyggere roteres hyppigt mellem småparceller, så dyrenes gødning fordeles og græssets genvæksttid maksimeres
- **Kompost:** For at øge kulstofopbygningen og det mikrobielle liv i jorden
- **Ingen syntetiske gødninger eller pesticider:** Agerlandet spares for giftige kemikalier og jordens økologi opretholdes

Certificeringsproces⁵

1. Indsend online ansøgningssskema (findes her: <https://regenorganic.org/apply/>)
2. Udfyld og indsend Regenerative Organic System Plan (ROSP). Indholdet i denne plan udarbejdes og fremsendes af ROA på baggrund af den individuelle ansøgning for hver bedrift.
3. Bedriften revideres af en kontrollant fra certificeringsorganet, og en anbefaling om certificering sendes til ROA.
4. ROC-certifikat modtages, og ROC-mærket kan anvendes til markedsføring af landbrugsprodukter fra de certificerede dyr og arealer.

Kriterier og standarder

ROC-standarderne⁶ er opdelt i tre søjler:

1. **Jordsundhed og arealforvaltning:** Denne søjle indeholder krav om regenerative dyrknings tiltag, såsom reduceret jordbearbejdning, dyrkning af efterafgrøder og anvendelse af sædskifter for at tilgodese jordens sundhed og struktur. Det forventes, at de fleste danske økologer kan leve op til minimumskravene (bronzeniveau) uden at skulle foretage større ændringer i deres sædvanlige praksis. Dog kan kravet om, at enårige afgrøder skal roteres i et sædskifte blive udfordrende for visse typer af bedrifter. Desuden er det uklart, om det under ROC-ordningen er tilladt at bruge konventionel gylle. Dette spørgsmål vil kræve en juridisk fortolkning.
2. **Dyrevelfærd:** Kriterierne i denne søjle supplerer kravene fra den valgte tredjepartsordning (se punktet *Anvendelse af andre ordninger* længere nede i denne tekst). Kravene handler i høj grad om, at ROC-certificerede husdyr skal på græs så stor en del af året som muligt. Det er svært at give et bud på, hvor meget danske økologer skal ændre i dens nuværende praksis for at leve op til kravene i denne søjle, men som eksempel kan det nævnes, at det er et minimumskrav (bronzeniveau), at enmavede dyr fodres med 100% økologisk foder, hvor de danske økologiregler tillader 5% proteinfoder af ikke-økologisk oprindelse, dog på en dispensation som udløber i 2026.
3. **Social Retfærdighed:** Kravene i denne søjle handler om retfærdige arbejdsvilkår for landbrugere og medarbejdere. For bedrifter i det globale syd kræves tredjeparts-certificering (se punktet *Anvendelse af andre ordninger* længere nede i denne tekst). Bedrifter i det globale nord skal også overholde kravene, men kan opnå certificering til bronze- og sølvniveau uden tredjeparts-certificering. For disse bedrifter vil kontrollen med forholdene varetages af certificeringsorganet.

Scoring og bedømmelse

ROC certificerer til tre niveauer: Bronze, sølv og guld.

I ROC-standarderne⁶ angives betingelserne for at opnå hvert af de tre niveauer. De fleste krav i ordningen skal overholdes på alle tre niveauer, mens visse krav er graduerede i bronze-, sølv- og guldniveau. F.eks. er der krav til antal plantearter i sædskifter, hvor bronze kræver minimum tre arter, sølv kræver minimum fire arter og guld kræver minimum syv arter, herunder mindst én kvælstoffikserende afgrøde, i sædskiftet. Tilsvarende er der for enmavede husdyr krav om stigende mængder ROC-

⁵ <https://regenorganic.org/becoming-regenerative-organic-certified/>

⁶ <https://regenorganic.org/wp-content/uploads/2023/03/Regenerative-Organic-Certified-Framework.pdf>

certificeret foder. Her bør det også nævnes, at niveauerne angiver, hvor stor en del af bedriftens samlede produktion, der skal være ROC-certificeret. Det er nemlig ikke et krav, at al husdyrhold og planteavl lever op til ROC-kravene. Således er der krav på bronzeniveauet om, at mindst 10% af produktionen skal kunne certificeres fra start, og efter 5 år skal det være mindst 50%. Sølvniveauet kræver min. 50%, og efter 5 år min. 75%, og guldniveauet kræver, at 100% af bedriftens produktion er ROC-certificeret.

Kontrol og verifikation

ROA samarbejder med tredjeparts certificeringsorganer⁷ om certificering og kontrol. Der foretages kontrolbesøg ved behandling af certificeringsansøgning, og derefter hvert 4. år, samt når bedriften foretager væsentlige ændringer i produktionen, der kan have indflydelse på bedriftens ROC-status. Bedriften skal forny sin ROC-certificering hvert år via udfyldelse og indsendelse af en online statusrapport.

Udfordringer og kritik

ROC-ordningens transparens lider under mængden af krydsreferencer til tredjeparts certificeringsordninger, som hver har deres egne regelsæt. Derfor kræves der et betydeligt forarbejde, hvis en producent ønsker at lade sin produktion certificere.

Som kuriosum kan det her nævnes, at certificeringsvirksomheden A Greener World (AGW), hvis dyrevelfærdsmærke ROC anerkender og aktivt anvender, har sin egen (ikke-økologiske) certificeringsordning for regenerativt landbrug, som behandles senere i denne rapport. På AGW's hjemmeside figurerer følgende sammenligningstabel, som benchmarker AGW's ordning med ROC og to andre ordninger: https://agreenerworld.org/wp-content/uploads/2020/11/AGW_Comparison-Table_Institutions-V6-FINAL.pdf

Sammenligningen fremstår som et angreb på ROC, om end visse punkter virker lidt søgte. Eksempelvis nævnes det ikke, at ROC direkte anvender AGW's dyrevelfærdsstandarder, selvom to af nedslagspunkterne i sammenligningen har at gøre med netop dyrevelfærd.

Omkostninger

Udgifterne til certificering med ROC falder i to kategorier:

1. Gebyrer til ROA
2. Gebyrer til certificeringsorganet.

Gebyrerne til ROA lyder på:

- 350 USD for certificering af mindre end 5 separate markblokke*
- 550 USD for certificering af flere end 5 separate markblokke
- 1000 USD for dyrkningsfællesskaber/kooperativer

*"Separate markblokke" refererer her til den relative placering af bedriftens jorder, hvor markblokke forstås som separate, hvis de ikke deler skel med hinanden.

Ovenstående er engangsbeløb, som opkræves ved certificering.

Derefter opkræves følgende gebyrer årligt:

⁷ <https://regenorganic.org/wp-content/uploads/2023/03/ROA-Approved-Certifying-Bodies.pdf>

- 250 USD for bedrifter, hvis årlige omsætning er lavere end 1 mio. USD
- 500 USD for bedrifter, hvis årlige omsætning er højere end 1 mio. USD

Certificeringsorganet prissætter selv egne ydelser i forbindelse med certificering, kontrol og fornyelse af ROC. I forbindelse med udarbejdelsen af denne rapport er der rettet henvendelse til ECOCERT, som er et af de godkendte certificeringsorganer i Europa, og meldingen derfra var, at deres priser afhænger af bedriftens størrelse, type og andet.

Anvendelse af andre certificeringsordninger

Påkrævet: USDA Organic eller international ækvivalent

ROC har ikke komplette regler for dyrevelfærd, og stiller derfor krav om at bedriften i forvejen er certificeret efter én af de følgende:

- Animal Welfare Approved by AGW
- Certified Humane
- Global Animal Partnership – Pasture Centered

ROC stiller også krav til arbejdsvilkår og rettigheder for landbrugere og medarbejdere. Bedrifter i det globale nord, som er ROC-certificerede til bronze- eller sølvniveau, skal blot overholde retningslinjerne og gældende lovgivning, hvilket kontrolleres af certificeringsorganet, imens bedrifter i det globale syd skal certificeres med et tredjeparts fairness-mærke, såsom Fairtrade, Naturland Fair el.lign.

For en fuld oversigt over krav, undtagelser og ækvivalenser, se: https://regenorganic.org/wp-content/uploads/2021/03/ROC_QMS_REF_AEA_v2.pdf

Udbredelse

En fuldstændig liste over ROC-certificerede bedrifter kan findes her:

<https://regenorganic.org/certified-farm-ranch-directory/>

Certified Regenerative by AGW

Introduktion

A Greener World (AGW) er en certificeringsvirksomhed, som har eksisteret siden 2014. Deres fødevarer certifikater inkluderer "Non-GMO", "Dyrevelfærdsgodkendt", "Græsfodret" og "Regenerativt Landbrug", som er det sidst indførte. AGW har afdelinger i USA, UK og Sydafrika, og de har anprist fødevarer fra regenerativt landbrug siden 2022. I Europa er der i skrivende stund (ultimo 2024) kun certificeret en enkelt vingård i Frankrig, men målet er at *Certified Regenerative by AGW* bliver et kendt, internationalt mærke.

Formål

Ordningen *Certified Regenerative by AGW* (CRbAGW) har ifølge AGW til formål at hjælpe producenter med at opnå deres egne, regenerative mål gennem revision af bedriftens "Regenerative Plan", samt at tilbyde tidlig adgang (*early access*) til regenerative markeder, uden at det skal kræve økologisk certificering⁸.

Centrale principper

AGW's principper for regenerativt landbrug er som følger:

1. Regenerative landbrugsbedrifter skal drives af jordens forvaltere (*the stewards of the land*).
2. Landbrugsproduktion kan forårsage forstyrrelse af økosystemet. En certificeret regenerativ bedrift minimerer ikke kun denne forstyrrelse, men bruger den til at regenerere miljøfaktorer, såsom jordsundhed, vand, biodiversitet og luftkvalitet.
3. Certificeret regenerativt landbrug arbejder for at vedligeholde, genoprette og opbygge jordsundhed i videst muligt omfang for det pågældende sted, og det omfatter landbrugspraksis, planlægning og reevaluering for at opnå succes over tid.
4. Regenerative forvaltere skal spille en nøglerolle i at hjælpe med at bevare og genoprette vandmiljøet og dets habitater.

⁸ <https://agreenerworld.org.uk/certifications/certified-regenerative/>

5. Landbrugets kulstofbinding og anden forvaltningspraksis kan afbøde den globale opvarmning. Et regenerativt system bør binde og lagre kulstof i jorden. Regenerative forvaltere skal også undgå at forurene luften som en del af atmosfæren.
6. Husdyr kan spille en vigtig rolle på en certificeret regenerativ bedrift: Drøvtyggere er mere effektive til at omdanne grovfoder til protein end mennesker, og alle husdyr producerer gødning, der kan være en vigtig kilde til frugtbarhed. Dyr skal have lov til at opføre sig naturligt og udføre naturlig og instinktiv adfærd afgørende for deres sundhed og velvære.
7. Enhver arealanvendelse eller dyrkningssystem på en certificeret regenerativ bedrift skal balancere det opdyrkede økosystem med de naturlige systemer. Forvaltere bør søge høje standarder for miljøforvaltning for at forbedre landskabstræk, levesteder og vilde plante- og dyrearter, og samtidig forbinde habitater og udføre kreative bevaringsprojekter.
8. Biodiversitet er en væsentlig indikator for et vellykket certificeret regenerativt landbrugssystem, hvor habitater for vilde dyr er integrerede dele af bedriften. Disse omfatter bl.a. områder som banker, hække, vandhuller, artsrige overdrev, vådområder og krat.
9. Menneskeskabte bygninger bliver en del af landskabet og bidrager til miljøet; de skal indgå i den regenerative plan og administreres ressourceeffektivt.
10. Mennesker er en integreret del af landbrug og bæredygtighed: Certificeret regenerative bedrifter skal forvaltes på en socialt ansvarlig måde.
11. For at en bedrift kan være regenerativ, skal den være økonomisk bæredygtig. Certificerede regenerative bedrifter skal have en økonomisk plan, der tager hensyn til bedriftens langsigtede, finansielle stabilitet og levedygtighed.

Principperne er oversat fra engelsk efter bedste evne, og enkelte steder er der parafraseret. Originalen findes her: <https://agreenerworld.org/wp-content/uploads/2023/05/Certified-Regenerative-by-AGW-Standards-2023-v1.pdf>⁹

Certificeringsproces¹⁰

- Læs standarderne for *Certified Regenerative by AGW* og, hvis du er husdyrproducent, *Certified Animal Welfare Approved by AGW*
- Udarbejd en *Regenerative Plan*
- Udfyld online-formularen her: <https://agreenerworld.org.uk/certifications/apply-online/regenerative-application/>
- Revision af "Regenerative Plan" foretages af AGW med eventuelle justeringer
- Bedriftsbesøg fra certificeringsorganet
- Godkendelse af ansøgning. Papirer underskrives og sendes til AGW.
- Certificering af bedriften/produktet

Kriterier og standarder¹¹

AGW's kriterier og standarder¹² for regenerativt landbrug bygger på AGW's regenerative principper, som fordeler sig på de følgende 10 emner:

1. Jord
2. Vand
3. Luft

⁹ Se side 3

¹⁰ <https://agreenerworld.org.uk/certifications/certification-process/>

<https://agreenerworld.org.uk/certifications/certified-regenerative/certified-regenerative-faq/>

¹¹ <https://agreenerworld.org.uk/certifications/certified-regenerative/certified-regenerative-standards/>

¹² <https://agreenerworld.org.uk/certifications/certified-regenerative/certified-regenerative-standards/>

4. Husdyr
5. Arealanvendelse og planteavl
6. Biodiversitet
7. Bygninger
8. Menneske (eller *Human*, red.)
9. Finansiell (sic.)
10. Sporbarhed

Standarderne er struktureret som én lang liste af påbud, forbud og anbefalinger i tilsyneladende vilkårlig rækkefølge. De fleste påbud er formuleret meget løst, fx "jord skal forvaltes for at minimere jorderosion" (side 14) eller "der skal etableres en randzone langs eller omkring vandløb og -reservoirer for at beskytte biodiversiteten og modvirke erosion" (side 16). Påbuddene har dermed ikke karakter af egentlige, juridiske regler, men er nærmere en slags normative anvisninger af fokusområder, som skal adresseres i den "Regenerative Plan" (herefter RP). Påbuddene ledsages af diverse anbefalinger og forbud, som kan give en idé om, hvordan man fx "forvalter jord for at undgå erosion", selvom det ikke fremgår tydeligt, hvad der er tilstrækkeligt for at leve op til påbuddet. Fx er der i afsnittet om jord en anbefaling om, at man implementerer "No-Till practices", som normalt (og i AGW's egen definition) betyder direkte såning, dvs. ingen jordbearbejdning, men samtidig fremgår det, at "kultiveringsteknikker må inkludere inversion (jordvending) for at kontrollere ukrudt. Dette kunne tyde på, at udfordringen med at udforme et regelsæt, som er dækkende på tværs af landegrænser, og som kan rumme alle produktionsformer fra konventionelt til biodynamisk landbrug, er en del af grunden til reglernes ofte ret vage ordlyd. I eksemplet med randzonerne er der ingen konkrete krav til bredde, bevoksning osv., hvorfor det er svært på forhånd at afgøre, hvornår AGW vil mene, at en randzone kan "beskytte biodiversiteten og modvirke erosion". I det hele taget er det umiddelbart svært at bedømme, om og i hvilket omfang en given bedrift lever op til påbuddene. Nogle af forbuddene er til gengæld mere utvetydige. Fx er lister over forbudte og begrænsede input¹³ til planteavl og tilladte input¹⁴ til planteavl og husdyrhold. I bunden af begge disse lister angives lignende lister fra USA's og EU's økologiregler, samt Demeterreglerne som inspiration. At et input er "begrænset" betyder, at det er tilladt at benytte, hvis det fremgår af den godkendte RP, med en tidsbestemt plan for udfasning af inputtet.

Scoring og bedømmelse

AGW kræver, at hele bedriften lever op til ordningens standarder, før certificering kan opnås¹⁵. Rent praktisk er det RP, som er udgangspunktet for bedømmelse og certificering. Standarderne indeholder omfattende krav til RP, og ansøgere opfordres til at anvende den officielle RP-skabelon¹⁶, som er et word-dokument på 20 sider. RP skal indeholde beskrivelser af bedrift, produktion, landskab, husdyr, medarbejdere mm., foruden alle tænkelige, relevante kort. Derudover skal den indeholde risikovurderinger for landbrugsaktiviteternes påvirkning af jord, vand, luft, biodiversitet mm., og når der identificeres risici (af en vis betydning og med en vis sandsynlighed) skal de hver især adresseres i en handlingsplan¹². Lige som for begrænsede input synes det derfor at være tilladt fx at fortsætte en risikabel praksis, så længe det fremgår af RP hvordan man påtænker at udfase den.

¹³ <https://agreenerworld.org/wp-content/uploads/2022/08/Annex-D-List-of-Prohibited-and-Restricted-Inputs-v1.pdf>

¹⁴ <https://agreenerworld.org/wp-content/uploads/2022/08/Annex-E-List-of-Allowed-Inputs-v1.pdf>

¹⁵ <https://agreenerworld.org/wp-content/uploads/2023/10/AGW-Global-Policy-and-Guidelines.v6.pdf>

¹⁶ <https://agreenerworld.org/wp-content/uploads/2023/10/Regenerative-Plan-Template-v4.docx>

Kontrol og verifikation¹⁷

Bedriften kontrolleres forud for certificering, og derefter ca. hver 15. måned. Der må maksimalt gå 18 måneder mellem kontrolbesøg. Hvis bedriften ændrer omfang eller tilføjer en ny art eller et nyt produkt til produktionen, skal certificeringsansøgningen genindsendes med tilføjelserne. Hvis en art eller et produkt tages ud af produktion, skal producenten underrette en programkoordinator skriftligt. Kontrolanter må højst foretage kontrol af den samme producent 3 gange i træk.

AGW foretager stikprøvekontroller for at sikre konsistens i kontrolprogrammet. Detaljer herom kan læses her: [Policy-for-spot-audits-v7.pdf](#)

Udfordringer og kritik

Det har ikke været muligt at finde tredjepartskritik af CRbAGW. Det bør dog nævnes, at AGW på deres hjemmeside¹⁸ linker til nyhedsartikler, som omtaler CRbAGW, og i mindst ét tilfælde¹⁹ påstås ordningen at "forbyde agrokemikalier", hvilket er faktisk forkert. Ordningen påbyder certificerede bedrifter at reducere deres forbrug af syntetiske gødninger og pesticider, men indeholder intet egentligt forbud. Når AGW selv linker til artiklen, er det kritisabelt, at de ikke samtidig har taget kontakt til det pågældende medie for at få rettet fejlen.

Omkostninger

Alle gebyrer kan ses her: https://agreenerworld.org.uk/wp-content/uploads/2023/03/AGW-Fee-Schedule-v12_International.pdf

Anvendelse af andre certificeringsordninger

CRbAGW henviser, lige som ROC, til Animal Welfare Certified by AGW-standarderne for detaljer vedr. velfærdskrav til husdyrproduktion.

Udbredelse

Alle certificerede bedrifter, fødevarer virksomheder og -distributører kan ses her: https://agreenerworld.org/gd-search-results/?geodir_search=1&stye=gd_place&s=+&snear=&scertification_type%5B%5D=Certified+Regenerative+by+AGW&sgeo_lat=&sgeo_lon=

Det er værd at bemærke, at der i alt kun er ca. 120 certificerede enheder, hvoraf 95 er filialer af *Wegman's Food Market*²⁰, som er certificeret som forhandler af *Zack's Mighty Tortilla Chips*. *Zack's Mighty*²¹ er naturligvis certificeret, men benytter tilsyneladende ikke CRbAGW-logoet på deres produkter. Derudover er 8 enheder certificeret som forhandlere af svinekød fra First Nature Farms, som på trods navnet kun er én farm²². Dermed er det reelt ganske få landbrugsbedrifter, som reelt er certificerede gennem CRbAGW.

¹⁷ [AGW-Global-Policy-and-Guidelines.v7.pdf](#)

¹⁸ <https://agreenerworld.org/about/news-media/>

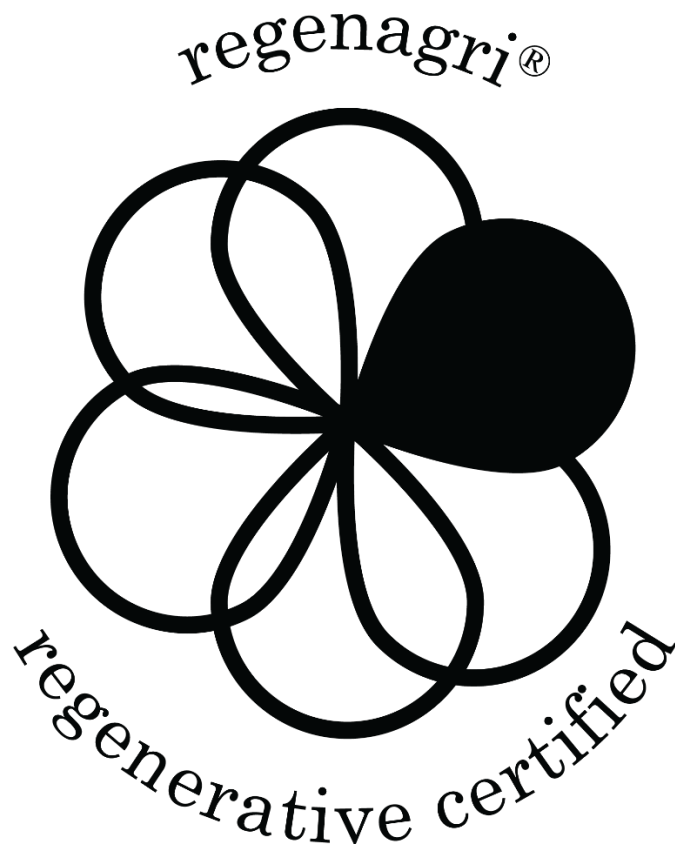
¹⁹ <https://earth911.com/business-policy/understanding-regenerative-agriculture-labels-to-make-better-food-choices/>

²⁰ I skrivende stund, ultimo 2024

²¹ [ROLLED TORTILLA CHIPS – Zack's Mighty TORTILLA CHIPS – Zack's Mighty](#)

²² [Our Farm – First Nature Farms](#)

Regenagri

Introduktion

Regenagri blev startet i 2020 i Storbritannien. Ifølge Regenagris *Impact Report 2023*²³ var knap 1,5 mio. ha. certificeret under ordningen ved udgangen af 2023. Et kig på listen over certificerede virksomheder viser, at Regenagris hovedfokus er tekstilbranchen²⁴. Herudover er kaffe- og kakaoproduktion stærkt repræsenteret.

Formål

Regenagri formulerer deres formål således:

*"Regenagri er et initiativ for regenerativt landbrug, der søger at støtte overgangen til regenerative jordbrugssystemer, som hæver jordens indhold af organisk stof, øger biodiversiteten, reducerer udledningen af drivhusgasser, øger jordens kulstofbinding og forbedrer forvaltningen af vandforsyningen."*²⁵

Centrale principper

Regenagri beskriver overordnet regenerativt landbrug således:

"Regenerativt landbrug fokuserer på at arbejde med naturen, begrænse dyre, kunstige input og efterligne naturlige økosystemer i en landbrugssammenhæng. Det trækker på praksistiltag fra Agroøkologi [Agroecology²⁶, red.], Permakultur og Conservation Agriculture."

Regenagri anerkender, at der ikke findes en universel metodologi for regenerativt landbrug, men de tager udgangspunkt i følgende fire principper for regenerativt landbrug, som de vurderer som konsistent anvendelige overalt i verden²⁷:

²³ <https://regenagri.org/wp-content/uploads/2024/06/Regenagri-impact-report-2023v2.pdf>

²⁴ <https://regenagri.org/certified-companies/>

²⁵ <https://regenagri.org/wp-content/uploads/2023/07/regenagri-standard-setting-procedure-v1.1.pdf>

²⁶ <https://www.agroecology-europe.org/the-13-principles-of-agroecology/>

²⁷ <https://regenagri.org/our-initiative/regenerative-agriculture/>

- **Begræns forstyrrelsen af jorden**
I Regenagri udlægning refererer "forstyrrelse" kun til mekanisk forstyrrelse, dvs. jordbearbejdning.
- **Hold jorden dækket**
I Regenagri beskrivelse fremhæves efterafgrøder som den bedste måde at understøtte dette princip, men det må formodes, at jorddække med dødt, organisk materiale (mulching) også billiges.
- **Integrér husdyr [i planteavl, red.]**
Regenagri peger på planlagt afgræsning og gødsning med husdyrgødning som eksempler på, hvordan man imødekommer dette princip.
- **Bevar levende rødder i jorden**
Her peger Regenagri på introduktion af flerårige afgrøder, som den bedste måde at opfylde princippet målsætning.

Certificeringsproces

1. Udfyld denne formular: <https://regenagri.org/apply-for-regenagri/apply/?type=Farm>
2. Bedriften revideres af et tredjeparts-certificeringsorgan, og opnår certificering, hvis minimumskravene er opfyldt²⁸.
3. En række handlings- og monitoreringsplaner forfattes, relateret til kravene i Regenagri standarder²⁹, og godkendes af certificeringsorganet.
4. Certificering er gældende i tre år ad gangen, og der er krav om kontinuerlig forbedring fra revision til revision.

Kriterier og standarder

Ifølge Regenagri, er deres certificeringskriterier udviklet med henblik på anvendelse som:

1. Standardkriterier for tredjepartsvurdering og certificering
2. Referencekriterier for implementering af regenerative landbrugsprojekter
3. Kriterier for sammenligning af forskellige certificeringsordninger for regenerativt landbrug
4. Basis for udvikling af kulstofkreditter, som beskrevet i Regeneagris Carbon Standard³⁰

Regenagri standarder er fordelt på følgende kategorier:

- **Arbejde, helbred, sikkerhed og lokalsamfund**
Denne kategori stiller krav til arbejdsforhold, som synes at være udviklet med tanke på fødevarereproduktion i tredje verdenslande. Der er påbud om fair løn, forsamlingsfrihed, hvileperioder o.l., som i al væsentlighed opfyldes i et land som Danmark ved overholdelse af gældende love og regler.
- **Forsyningskæde og sporbarhed**
Denne kategori stiller krav til dokumentation ved eksport af certificerede produkter og råvarer. Derudover angives procedurer for egenkontrol ved gruppecertificeringer.
- **Regenerativ Planteavl**
Denne kategori anviser følgende konkrete praksistiltag, som vægtes i den samlede bedømmelse:

²⁸ <https://regenagri.org/why-regenagri/>

²⁹ <https://regenagri.org/wp-content/uploads/2024/08/regenagri-standard-criteria-v3.3.pdf>

³⁰ <https://regenagri.org/wp-content/uploads/2022/06/regenagri-Carbon-Standard-v1.0.pdf>

1. Efterafgrøder
 2. Reduceret jordbearbejdning
 3. Sædskifte
 4. Samdyrkning af hovedafgrøder
 5. Flerårige afgrøder
 6. Naturlige gødningsstrategier
 7. Reduktion af syntetiske gødningsmidler
 8. Naturlige planteværnsstrategier
 9. Reduktion af syntetiske pesticider
 10. Tiltag til optimering af vanding
 11. Jordanalyser
- **Regenerativt Husdyrhold**

Denne kategori anviser følgende praksistiltag og fokuspunkter, som vægtes i den samlede bedømmelse:

 1. Rotationsafgræsning
 2. Dyretryk
 3. Afgræsningsperiode
 4. Samgræsning med flere husdyrarter
 5. Artsdiversitet i græsmarksplanter
 6. Fodersammensætning
 7. Fodring af kalve
 8. Husdyrsundhed
 - **Arealforvaltning**

Denne kategori anviser følgende tiltag, som vægtes i den samlede bedømmelse:

 1. Forskellige biodiversitetstiltag
Herunder vildtstriber, fuglekasser og omlægning til økologisk drift (sic.)
 2. Randzoner ved vandløb
 3. Læhegn
 4. Bevarelse af naturlige habitater
 5. Skovrejsning/etablering af skovlandbrugssystemer
 - **Miljøpåvirkning**

Denne kategori angiver følgende fokuspunkter og konkrete tiltag, som vægtes i den samlede bedømmelse:

 1. Vandkvalitet og forebyggelse af forurening
 2. Forebyggelse af plasticforurening
 3. Høst af regnvand
 4. Vedvarende energi
 - **Verifikation af (drivhusgas-)udledninger**

Denne kategori adskiller sig fra de foregående ved ikke at indeholde specifikke krav om implementering af praksistiltag. Afsnittet beskriver hvorledes certificerede bedrifter kan ansøge om at få foretaget modelberegninger af udledninger og kulstofbinding som en del af den samlede Regenagri-vurdering.

Scoring og bedømmelse

Scoring af den enkelte bedrift foregår punkt for punkt efter de retningslinjer, som er angivet ved hvert tiltag/fokuspunkt i det ovenstående. For hvert konkrete praksistiltag er der fastlagt 4-5 niveauer af implementering. For eksempel:

- *Reduceret jordbearbejdning anvendes ikke på bedriften*
- *Reduceret jordbearbejdning anvendes på 0-25% af det relevante areal*
- *Reduceret jordbearbejdning anvendes på 25-50% af det relevante areal*
- *Reduceret jordbearbejdning anvendes på >50% af det relevante areal*

Specifikt for reduceret jordbearbejdning angives det, at marker med rodfrugter ikke betragtes som relevant areal.

Under fokusområderne (e.g. Biodiversitetstiltag, tiltag til optimering af vanding) oplistede en række af valgfrie tiltag, hvor bedømmelsen beror på antallet af implementerede tiltag. Her er scoringsniveauerne for biodiversitetstiltag som eksempel:

- *Ingen af de nævnte praksisser er implementeret*
- *1 af de nævnte praksisser er implementeret*
- *2 af de nævnte praksisser er implementeret*
- *3 eller flere af de nævnte praksisser er implementeret*
- *3 eller flere af de nævnte praksisser er implementeret, og 1 verificeret, positiv effekt*

Ekstrapoint:

- *2 verificerede, positive effekter*

For både enkelttiltag og fokuspunkter angives det, at scoringen efterfølgende påvirkes af bedriftens specifikke kontekst. Det må således forstås, at der foretages en kvalitativ vurdering ifm. hver enkelt pointgivning.

Kontrol og verifikation

På baggrund af den information, som er frit tilgængelig på Regenagri's hjemmeside, er det ikke umiddelbart muligt at afgøre, hvordan, hvornår, hvor tit (etc.) certificerede bedrifter kontrolleres. Det fremgår dog af dokumentet *Monitoring Evaluation and Learning*³¹, at kontrol foretages af tredjepartscertificeringsorganer.

Udfordringer og kritik

Det har ikke været muligt at finde kritik af Regenagri fra en tredjepart.

Umiddelbart har ordningen to store udfordringer: Ambition og transparens.

Ambitionsniveauet er på sin vis højt, fordi Regenagri behandler så mange aspekter af landbrugsproduktion i sine standarder. Når det kommer til scoringsniveauerne, ser ordningen omvendt en smule uambitiøs ud, sammenlignet med andre ordninger. Topniveauet for implementering af flere af praksistiltagene er således ">50% af det relevante areal", hvilket jo giver plads til, at næsten halvdelen af den certificerede produktion fortsat kan benytte uønskede værktøjer og virkemidler.

Ifølge transparens er billedet lidt det samme. På den ene side er de fleste af ordningens standarder, kriterier og procedurer frit tilgængelige på Regenagris hjemmeside, hvilket ikke er tilfældet for visse andre ordninger, og på den anden side er det alligevel svært at gennemskue, hvad der præcist skal til for at opnå certificering. Der er med andre ord ingen tydelig, nedre grænse, lige som det ikke er tydeligt, hvor mange uønskede handlinger, en landbruger kan "slippe afsted med", selvom den højeste mulige score opnås. Denne manglende klarhed kan delvist skyldes, at Regenagris "Scoring and Methodology"-dokument ikke er frit tilgængeligt, men kan efterspørges ved direkte henvendelse. ICOEL har ifm. udarbejdelsen af denne rapport gjort netop det, men har i skrivende stund ikke modtaget et svar – 11 måneder efter første henvendelse.

Omkostninger

Regenagri oplyser ingen priser på deres hjemmeside, og har ikke besvaret ICOELs henvendelse.

Anvendelse af andre certificeringsordninger

Regenagri henviser ikke til andre certificeringsordninger.

Udbredelse

Ifølge en infografik på Regenagris forside, er 1.836.452 ha certificeret under ordningen, og "+300.000" gårde.

³¹ [regenagri-Monitoring-Evaluation-Learning-v1.0.pdf](#)

En liste over certificerede firmaer, herunder landbrugsbedrifter, findes her:

<https://regenagri.org/certified-companies/>

Det er værd at bemærke, at listen kun tæller ca. 120 virksomheder i kategorien "Regenagri farms", hvilket betyder, at hvert certificeret firma i gennemsnit repræsenterer over 15.300 ha landbrugsjord, hvis listen er komplet, og de 1.836.452 certificerede ha skal tages for pålydende. Det betyder samtidig, at hvert firma repræsenterer 2.500 gårde i gennemsnit. Det må derfor antages, at mere end 2.500 bedrifter kan certificeres samtidig under én enkelt Regenagri-licens.

Øvrige ordninger

Regenified

Regenified blev startet i 2022 af landbrugerne Gabe Brown, Allen Williams og Doug Peterson, samt forretningsmanden Salar Shemirani³². Brown er blandt de mest kendte pionerer i den nuværende regenerative bevægelse i Nordamerika, og er forfatter til bogen *Dirt to Soil* fra 2018, som er blandt de bedst sælgende bøger om regenerativt landbrug i praksis i nyere tid³³. Williams er ekspert i kvæg og afgræsning, og Peterson har en lang karriere bag sig i National Resource Conservation Service (NRCS), som er et organ under det amerikanske landbrugsministerium, USDA³⁴.

Regenified er en hybridordning, forstået på den måde, at der både stilles krav til praksistiltag og til målbare resultater.

Formålet med Regenified er, ifølge ordningens hjemmeside, at "beskytte narrativet omkring regenerativt landbrug og anerkende dem, som forpligter sig til håndgribelige fremskridt"³⁵.

Når det ikke er prioriteret at gå i dybden med Regenified i denne fremstilling, skyldes det, at ordningen primært er målrettet USA, og at det vurderes usandsynligt, at ordningen vil slå igennem i Europa.

Udbredelse

Ifølge en infografik på forsiden af <https://regenified.com/> var der d. 6/12 2023 certificeret 1.017.436 acres – 411.742 ha – og 284 gårde. Umiddelbart under infografikken ses et søgemodul, hvor certificerede bedrifter og fødevarevirksomheder kan findes, og i skrivende stund (ultimo 2024) tæller denne liste 58 enheder. Mindst 226 gårde er dermed underleverandører til certificerede fødevarefirmaer, såsom *King Arthur Baking Company*, der markedsfører en certificeret melblanding³⁶.

³² [REGENIFIED™ Media Kit 6.21.24](#)

³³ https://www.amazon.com/gp/bestsellers/books/13630/ref=pd_zg_hrsr_books

³⁴ [REGENIFIED™ Media Kit 6.21.24](#)

³⁵ [About Us | Regenified](#)

³⁶ [Regeneratively-Grown Climate Blend Flour - King Arthur Baking Company](#)

Soil & Climate Initiative (tidl. Soil Carbon Initiative) (SCI)

SCI er en verifikationsordning, som er udviklet af medlemsorganisationen *Green America* (tidl. *Co-op America*). Selvom ordningen har eksisteret i adskillige år³⁷, kom de første SCI-mærkede produkter på markedet i starten af 2024³⁸. SCI adskiller sig fra de fleste øvrige ordninger i dette dokument ved at være en ren verifikationsordning. Det betyder, at der ikke stilles krav om specifikke praksistiltag, men derimod om kontinuerlig forbedring af diverse testresultater vedr. jordsundhed og reduktion af pesticid- og kunstgødningsforbrug. SCI's standarder³⁹ angiver, at diverse test skal udføres hvert tredje år. Det angives dog ikke, hvor store forbedringer og reduktioner, som regnes for statistisk signifikante. Som noget helt særegent for SCI kræves det også, at landbrugeren kontinuerligt tilegner sig ny viden om jordsundhed (*continuous learning*). Denne "nye læring" dokumenteres via et pointsystem, hvor landbrugeren tildeles point for deltagelse i kurser, webinarer, mentorordninger osv., og der tildeles ekstra-point, når disse er SCI-udviklede produkter. SCI er ikke udvalgt til en dybere gennemgang, hvilket primært bundes i, at ordningen simpelthen er for uigennemskuelig. Det er ikke umiddelbart muligt, ud fra offentligt tilgængeligt materiale, at afgøre, hvilke testresultater, der kvalificerer eller diskvalificerer en bedrift ift. SCI. Der oplyses heller ingen priser for SCI's ydelser ifm. ansøgning, kontrol, kurser osv.

Integrity Grown

³⁷ ICOEL er i besiddelse af et dokument fra marts 2022 med titlen "Soil Carbon Initiative Farm-Level Commitment Program V5"

³⁸ <https://www.greenamerica.org/blog/green-americas-new-verification-label-soil-and-climate-health>

³⁹ <https://static1.squarespace.com/static/65ae-cab2fe409d1346eca1bc/t/65d7f3a42405a1311cd21d1d/1708651428929/SCI+Farm+Commitment+%26+Verification+Standard+2.0.pdf>

Integrity Grown er en certificerings- og verifikationsordning, som blev lanceret i starten af 2024. Initiativtagerne var *Advancing Eco Agriculture* (AEA), som foruden konsulentbistand inden for planteavl udbyder gødnings- og biostimulantprodukter, i samarbejde med tøjfirmaet *Citizens of Humanity*. AEA blev grundlagt i 2006 af planteavlskonsulenten John Kempf, som er vært på *Regenerative Agriculture Podcast*⁴⁰, som har været toneangivende i den nuværende bølge inden for regenerativt landbrug. Integrity Grown er primært en verifikationsordning, med krav om kontinuerlig forbedring af testresultater vedr. jordens kulstofindhold og mikrobiologi, samt indholdet af eventuelle pesticidrester i høstprodukterne, men der gives og fratages samtidig point for specifikke praksistiltag. F.eks. belønnes implementering af efterafgrøder, mens syntetiske input tæller ned i den samlede vurdering. Ordningen belønner ligeledes anvendelse af non-GMO-udsæd, inokulering med plantegavnige mikroorganismer og implementering af afgræsning i planteavlen. En introduktion af ordningen kan høres i episode 104 af *Regenerative Agriculture Podcast*⁴¹.

Integrity Grown certificerer indtil videre kun bomuldsproduktion, men meldingen fra stifterne er, at ordningen bliver udvidet til andre afgrøder inden længe⁴². Integrity Grown er ikke udvalgt til nærmere analyse af to årsager: 1) Ordningens standarder og omkostninger er i skrivende stund ikke offentligt tilgængelige, og 2) Ordningen udbydes indtil videre kun i USA og Tyrkiet.

Real Organic Project/Naturland

⁴⁰ <https://regenerativeagriculturepodcast.com/>

⁴¹ <https://regenerativeagriculturepodcast.com/episodes/episode-104-introduce-integrity-grown-with-john-kempf/>

⁴² <https://advancingecoag.com/integrity-grown/>

Real Organic Project (ROP) startede i 2018 som en reaktion mod ændringer i de amerikanske økologiregler (National Organic Program (NOP)), som tillod hydroponisk dyrkning. Hydroponi er jordfri dyrkning af planter, og som praksis er det fortrinsvist udbredt i væksthuseproduktion, hvor afgrøder dyrkes i f.eks. rockwool, kokosfiber eller direkte i vand med opløselige planteneringsstoffer. ROP er også en protest mod gradbøjning af reglerne i NOP som eftersigende bevirker, at økologiske æglæggere visse steder i USA aldrig kommer ud af deres stald⁴³. Det samme problem ses i mælkeproduktionen, om end i mindre grad, hvor visse bedrifter til forveksling ligner *feedlots* (også kaldet CAFO's), selvom dyrene i princippet har adgang til græs, hvis de går langt nok.

Derfor er ROP's hovedfokus jordsundhed og dyrevelfærd, med fokus på at husdyr skal leve udendørs så stor en del af året som muligt. ROP bruger ikke eksplicit ordet *regenerativt* om den form for landbrug, de promoverer, men der er store ligheder mellem ROP-standarderne⁴⁴ og ROC-standarderne. De væsentligste forskelle mellem de to ordninger er:

1. ROC tillader delvis omlægning – ROP kræver at hele bedriften certificeres
2. ROC har tre niveauer: bronze, sølv og guld – ROP er en "alt-eller-intet"-tilgang
3. ROC's guldniveau stiller krav om no-till-praksis – ROP kræver blot, at jordbearbejdningen udføres, så den "opretholder eller forbedrer jordens fysiske, kemiske og biologiske tilstand, og minimerer jorderosion."
4. ROC finansieres af den enkelte bedrift (jf. afsnittet *Omkostninger* i kapitlet om ROC), hvor ROP er finansieret af donationer og medlemskontingenter, og certificering er dermed gratis for den enkeltebedrift.

Derudover bør det nævnes, at ROP er én af de eneste organisationer, der bliver behandlet i dette dokument, som er startet og drevet 100% af praktikere. Til sammenligning er ROC startet af et tøjfirma, et sæbefirma og en forskningsinstitution. ROP har også en imponerende udbredelse, med over 1000 individuelt certificerede bedrifter⁴⁵.

ROP har indgået et strategisk samarbejde med tyske Naturland, og de to organisationer anerkender hinandens standarder som ligeværdige, selvom Naturland-standarderne er mere end dobbelt så omfangsrige⁴⁶. Naturland har, ifølge deres hjemmeside, 4.800 certificerede bedrifter i Tyskland alene, og "116.000 landbrugere verden over".

⁴³ <https://realorganicproject.org/real-organic-farming/real-organic-difference/>

⁴⁴ https://realorganicproject.org/wp-content/uploads/2024/12/ROPStandards_Final.pdf

⁴⁵ <https://realorganicproject.org/directory/>

⁴⁶ https://www.naturland.de/images/01_naturland/en/Standards/Naturland-Standards-on-Production.pdf

ROP/Naturland er ikke blevet udvalgt til detaljeret gennemgang her, primært fordi de ikke aktivt kalder den driftsform, de advokerer for, *regenerativ*. De to organisationers standarder vurderes dog landbrugsfagligt til at være fuldt på linje med – eller overgå – flere af de øvrige behandlede ordninger, hvad angår ”regenerativt potentiale”.

Demeter

Demeter er certificeringsordningen for biodynamisk landbrug, og den er med længder den ældste certificeringsordning for alternativ landbrugsdrift, som stadig findes i dag. Allerede i 1928, kun 4 år efter Rudolf Steiners berømte landbrugsforedrag, blev Demeter-symbolet taget i brug, og standarder for kvalitetskontrol udviklet⁴⁷. Ifølge Naturmælk blev de biodynamiske regler udformet i 1963⁴⁸. I dag er Demeter et *add-on*-mærke, som forudsætter økologificering. Det er derfor interessant at bemærke, at udviklingen af økologisk landbrug, som vi kender det i dag, havde biodynamikkens regler som forlæg, og i en vis forstand var målet med ø-mærket en sekularisering af den biodynamiske tilgang⁴⁹.

Demeter nævnes her, fordi de biodynamiske regler falder godt i tråd med generelle principper for regenerativt landbrug, og, ikke mindst, fordi biodynamisk dyrkning har vist de mest lovende resultater i de omfattende, langvarige schweiziske DOK-forsøg⁵⁰, set med ”regenerative” briller. Demeter er ikke udvalgt til detaljeret gennemgang her, fordi de af reglerne, som adskiller biodynamisk produktion fra almindelig økologisk produktion, i mange tilfælde har hjemmel i esoteriske påstande fra Rudolf Steiners antroposofi. Givet omfanget af Steiners livsværk, ville en fyldestgørende udredning af de antroposofisk baserede forbud, påbud og anbefalinger i det biodynamiske regelsæt, være for udviklet og omfangsrig til dette notat, om end det ville være en interessant og relevant øvelse.

I nærværende dokument konstateres det blot, at den biodynamiske tilgang har inspireret store dele af den nuværende regenerative bevægelse⁵¹, og at DOK-forsøgene - som sandsynligvis er den grundigste og længst varende afprøvning af metoden i sammenligning med konventionel og økologisk praksis – viser tydelige fortrin ved den biodynamiske metode, hvad angår kulstofopbygning, næringsstofudnyttelseseffektivitet om. Ifølge Demeter International er mere end 7.000 bedrifter med ca. 250.000 ha certificeret under ordningen⁵².

⁴⁷ <https://demeter.net/about/history/>

⁴⁸ <https://www.xn--naturmilk-o0a.dk/oekologiens-og-biodynamikkens-historie/>

⁴⁹ https://figshare.utas.edu.au/articles/journal_contribution/Lord_Northbourne_the_man_who_invented_organic_farming_a_biography/22948712?file=40685132

⁵⁰ <https://www.fibl.org/fileadmin/documents/shop/1741-dok-dossier-en.pdf>

⁵¹ Her refereres specifikt til regenerative pionerer, såsom Lord Northbourne (Walter James), Sir Albert Howard, William Albrecht, Jerome Rodale, m.fl.

⁵² <https://demeter.net/about/organisation/>

Sammenligninger på tværs af ordningerne

I Tabel 1 sammenlignes forskellige grundlæggende forhold i de behandlede ordninger. Det er valgt at inkludere den almindelige økologificering som reference, da det antages, at de fleste læsere vil være bekendt med dens overordnede indhold og målsætning.

Sammenligningspunkter:

- **Certificering/Verifikation:** Er hovedfokus for ordningen at certificere praksis gennem hhv. forbud mod og påbud om bestemte tiltag, eller stiller ordningen primært krav til måling og dokumentation af ønskede effekter af praksis?
- **Øko:** Kræver ordningen, at økologireglerne overholdes?
- **Offentlige retningslinjer:** Er alle ordningens standarder og retningslinjer offentligt tilgængelige?
- **Binær/Niveauer:** Er ordningen "enten-eller" (lige som økologificering), eller certificerer ordningen til forskellige niveauer?
- **Sociale forpligtelser:** Stiller ordningen krav til ansættelsesforhold, løn, sikkerhed osv., som rækker ud over national lovgivning i nogle af de lande, som ordningen opererer i?

	Certificering (C) / Verifikation (V)	Øko	Offentlige retningslinjer	Binær (B) / Niveauer (N)	Sociale forpligtelser	
Statskontrolleret økologisk		C	+	+	B	-
Demeter (Biodynamik)		C	+	+	B	+
Real Organic Project		C	+	+	B	+
Regenerative Organic Certified (ROC) (ROA)		C	+	+	N	+
Certified Regenerative by AGW		C	-	+	B	+
Regenagri		C	-	(+)	B	+
Regenified (Gabe Brown)		C/V	-	+	N	-
Soil & Climate Initiative (SCI)		V	-	+	B	-
Integrity Grown (Advancing Eco Agriculture/Citizens of Humanity)		(C?)/V	-	-	N	?

Tabel 1 - De behandlede certificeringsordninger i sammenligning med økologificering. "+" = ja, "-" = nej, "?" = uklart, "(") = delvist. Fremstilling: Jon Aagaard Enni

I Tabel 2 sammenlignes ordningernes regler for input til og forstyrrelse af dyrkningsjorden.

Flere af ordningerne stiller krav til årlig reduktion af syntetiske input og jordbearbejdning – dog uden at specificere, hvor meget der skal reduceres årligt.

		Syntetisk kvælstof	Konventionel husdyrgødning	Pesticider	Jordbearbejdning
Statskontrolleret økologisk		-	+	(-) ingen syntetiske	+
Demeter (Biodynamik)		-	-	-	+
Real Organic Project		-	(-) nul gylle fra CAFO's Husdyrgødning skal komposteres	(-) økologiregler	(+) skal minimeres
Regenerative Organic Certified (ROC) (ROA)		-	(-) nul gylle fra CAFO's	(-) økologiregler	(+) skal minimeres kun overfladisk, hvor muligt
Certified Regenerative by AGW		+	+	(+) sidste udvej	(+) skal minimeres
Regenagri		+ (reduceres)	+	+ (syntetiske reduceres, "naturlige" belønnes)	+ (Reduceret jordbearbejdning belønnes)
Regenified (Gabe Brown)		+ (mindre hvert år)	+	+ (mindre hvert år)	+ (mindre hvert år)
Soil Carbon Initiative (SCI)		+ (reduceres)	+	+ (reduceres)	+ (reduceres)
Integrity Grown (Advancing Eco Agriculture/Citizens of Humanity)		+	+	+(reduceres)	+("retfærdiggøres")

Tabel 2 - De behandlede certificeringsordninger i sammenligning med økologificering. Eksempler på regler for input og jordbearbejdning. "+" = ja, "-" = nej, "?" = uklart, "()" = delvist. Fremstilling: Jon Aagaard Enni

Konklusion

På verdensplan findes der et stort antal mærkningsordninger for regenerativt landbrug. Denne rapport har beskrevet og analyseret et udsnit af disse ordninger, som løbende er blevet perspektiveret til alm. økologificering. Umiddelbart har ordningerne hver deres fordele og ulemper, men et gennemgående tema er manglende transparens, som følge af 1) Omfattende regelsæt, som ofte kun er delvist offentlige, 2) Henvisninger til andre ordningers regelsæt, og 3) vagt formulerede krav til udvikling i testresultater (specifikt for hele eller delvise verifikationsordninger).

Der er stor variation i udbredelsen af de enkelte ordninger, men der tegner sig et billede af, at de ordninger, som er medlemsorganisationer grundlagt af praktikere i landbruget, har flest individuelt certificerede bedrifter, hvor de ordninger, som er grundlagt af virksomheder i resten forsyningskæden – eller af NGO'er, som er oprettet til formålet – har store arealer, som er certificeret under få licenser.

De fleste ordninger tillader delvis omlægning af en bedrift, og de færreste forbyder tiltag og input, som ikke allerede er forbudte under alm. dansk lovgivning. I de fleste tilfælde, hvor en ordnings regler er mere restriktive end dansk lov, er økologireglerne – og nogle gange Brancheanbefalingerne – som udgangspunkt mere vidtrækkende endnu. Generelt er billedet, at de ordninger, som forudsætter forudgående økologificering, er de mest restriktive, hvad angår forbud og påbud.

Rapportens gennemgang viser tydeligt, hvor stor forskellen er mellem de enkelte ordninger – hvad angår både deres regler, deres procedurer og deres udbredelse. En samlet vurdering, af ordningernes kvalitet, brugbarhed og potentielle effekter for landbruget, er uden for denne rapports rækkevidde, men gennemgangen af hver ordning indeholder kommentarer af kvalitativ og/eller normativ karakter, hvor det findes relevant.

Det er på dette tidspunkt ikke til at sige, om certificerings- og/eller verifikationsordninger for regenerativt landbrug har potentiale til at opnå bred accept i Danmark, men det bør pointeres, at der er spændende (og udfordrende) perspektiver i mærkningsordninger, som muliggør anprisning af positive effekter på miljø, klima, biodiversitet o.l. ved en given driftsform.